

SIMPOZIJ O MIRI MIHELČ

9. novembra letos je bil v Prešernovi dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani simpozij o Miri Mihelič, ki ga je ob 15-letnici pisateljice smrti pripravil Slovenski center PEN (v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana, NUK in SAZU). Pisatelji in literarni zgodovinarji so na njem predstavili in ovrednotili zelo plodno in raznovrstno delo te ugledne dame slovenske književnosti. Miheličevo opredeljuje predvsem romanopisje, ki temelji na družinski kroniki meščanskega okolja. Tematiko in slog njenih romanov sta podrobneje predstavili dr. Helga Glušič in dr. Silvija Borovnik. O njenih delih za otroke, ki imajo v slovenski mladinski književnosti nespregledljivo mesto (če-

prav se Miheličeva nikoli ni imela za mladinsko pisateljico), je govorila dr. Marjana Kobe. V svojem prispevku je opozorila na dejstvo, da je bila Miheličeva med prvimi, ki so po vojni revitalizirali pravljico. V koraku s sodobnimi evropskimi tokovi je ustvarjala različico sodobne pravljice, v kateri ima glavno vlogo mestni otrok in njegov doživljajski svet. Kobetova je predstavila tudi pisateljico mladinsko prozo, ki sodi v območje realistične književnosti. O zelo velikem prevajalskem opusu (več kot 80 del) Mire Mihelič je govoril prispevek Nike Kocjančič Pokorn, njeno izjemno uspešno organizacijsko delo v Društvu slovenskih pisateljev in Slovenskem centru PEN pa je predstavil Miloš Mikeln.

SIMPOZIJ (SKRIVNI) DNEVNIKI USTVARJALNEGA BRANJA ali kako povečati priljubljenost branja v osnovni šoli

Založba Rokus, največji slovenski založnik učbenikov in priročnikov na področju slovenskega jezika in književnosti, je 10. in 11. novembra 2000 organizirala v Portorožu simpozij o povečanju bralne kulture med osnovnošolci. Uvodni referat je podal dr. France Bernik, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti in v njem izpostavil predvsem pomembno vlogo odraslih, ki lahko bistveno vplivajo na razvoj mladega človeka. Toda samo prepričani o vsestranskih prednostih branja znajo za knjigo pridobiti tudi mlade in jim tako pokazati pot v svet znanja, civilizacijskih vrednot in lepote, je menil dr. Bernik. Več kot 200 udeležencem je nato predavala vrsta najuglednejših domačih strokovnjakov (dr. Igor Saksida, dr. Manca Košir, dr. Ljubica Marjanovič-Umek, dr.

Boža Krakar-Vogel, dr. Metka Kordigel, mag. Milena Blažič in Tilka Jamnik), ki s svojim znanjem in izkušnjami prispevajo k širjenju in poglobljanju bralnih navad. V popoldanskem delu prvega dne so se jim z zelo odmevnimi prispevki pridružili še pisatelji: Tone Pavček, Niko Grafenauer ter Tone Partljič, slednji tudi v vlogi predsednika Bralne značke Slovenije. Drugi dan so potekale delavnice, na katerih so avtorji skrivnih dnevnikov: Cvetka Romih (1 in 2), Herma Groznik in Vera Žužej (3), Miha Mohor in Benjamin Gracer (4 in 5) ter Mojca Honzak in Marica Žvegljč (6,7 in 8) podrobneje predstavili vsebino in oblike dela s posameznimi dnevniki branja.

Povod za simpozij je bil torej **izid osmih delovnih zvezkov za učence** od 1. do 8. razreda in **petih priročnikov za**

učitelje, ki so jih napisali večinoma učitelji z večletnimi izkušnjami iz prakse. Projekt je nastajal pod strokovnim vodstvom **dr. Igorja Saksida**, uveljavljenega teoretika in predavatelja mladinske književnosti na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Projekt je povezan s prenovo pouka slovenščine v osnovni šoli (dnevnik so tudi v učnem načrtu devetletke), zato dosledno **upoštevata načela sodobnega komunikacijskega pouka književnosti**, ki se je v slovenski didaktiki uveljavil v sredini devetdesetih let. Model temelji na ustvarjalnem pogovoru med besedilom, mladim bralcem in učiteljem. Branja ne opredeljuje le kot poti za spoznavanje predpisane učne snovi, ampak postavlja v ospredje bralčeve interese, njegova pričakovanja, posebej pa interakcijo med besedilom in bralcem. Dnevnik naj bi tako kot pouk razvijali inovativno, nestereotipno in aktualno razumevanje klasičnih in sodobnih besedil. Bralcu naj bi olajšali pot do samostojnega literarnoestetskega doživljanja in mu hkrati privzgjajali obšolske, torej prostočasne bralne navade. Dnevnik povezujejo šolsko branje, npr. analizo odlomka, ter samostojno branje celovitih besedil doma. Z zanimivimi spodbudami, nagovori, vprašanji želijo učencem razkriti svet branja, ki ni prisila.

Glavno načelo izbora in obravnave besedil, zajetih v dnevnik branja, je bilo:

branje je spoznavanje in doživljanje raznolikosti književnosti, kar pomeni, da so v dnevnik branja zajete **različne pisave oz. avtorske poetike** (književnost kot igra, kot prikaz resničnega sveta, kot upor, kot čudenje, kot potovanje v pravljčni svet in kot spomin na lastno otroštvo) in **različne literarne zvrsti ter vrste**. Prevladujejo prozna besedila, sledijo pesniške zbirke, najmanjši delež je namenjen dramatik. V prvem triletju prevladujejo pravljčni besedila; v drugem triletju fantastična pripoved, realistična pripoved z otroškim glavnim junakom ter prvine otroške pustolovske pripovedi; v tretjem triletju prevladujejo pripovedi z najstnico ali najstnikom kot glavno literarno osebo. V izbor so vključena **tako klasična kot sodobna dela slovenske in svetovne književnosti**.

Vsak dnevnik branja prinaša več besedil, kot jih bo povprečni bralec dejansko prebral. Dnevnik branja tako uresničujejo **načelo relativne izbirnosti**: otrokom ponujajo sklop kvalitetnih in aktualnih besedil, hkrati pa jih spodbujajo, da dnevnik dopolnjujejo tudi s svojim izborom. Dnevnik branja niso zgolj dodatek, pač pa eno od temeljnih gradiv za pouk slovenščine. Dnevnik in dejavnosti ob njih naj bi bili **tudi sestavni del nove kulture preverjanja znanja**.

Želimo jim, da bi jih učenci in učitelji z veseljem uporabljali.

OKROGLA MIZA O ETIKI V MLADINSKI KNJIŽEVNOSTI

Na petem srečanju slovenskih mladinskih pisateljev OKO BESEDE v Murski Soboti je 17. novembra potekala okrogla miza, ki jo je tudi letos vsebinsko pripravila revija *Otrok in knjiga*. Pogovor je vodil dr. Igor Saksida, z referati pa so nastopili še: Polonca Kovač, Slavko Pregl, Maja Novak, mag. France Prosnik in Vasja Cerar. Referati z razpravo bodo

objavljeni v 51. številki revije. Tokrat vam ponujamo samo nekaj utrinkov za pukošino ali teze za pogovor **o etiki v mladinski književnosti**, ki jih je pripravil moderator:

Pojem etika se v občem razumevanju povezuje s vrednostnimi kategorijami, torej z dobrim in zlim, s človeškim delovanjem v skladu z razumevanjem dobre-